

SUCCESS

Mindretallenes Dag blev båret af de frivillige

Det var ikke kun programmet på scenen, der gjorde Mindretallenes Dag i Nibøl til en stor succes. Rundt omkring i bymidten stod frivillige og medarbejdere klar ved omkring tyve boder, hvor de fortalte, svarede på spørgsmål, lavede aktiviteter og gav de besøgende et indblik i det levende mindretalsliv på begge sider af grænsen. Mindretallenes Dag er et fælles arrangement af det danske mindretal i Tyskland, det tyske mindretal i Danmark og den frisiske folkegruppe og skal synliggøre grænselandets forskel-

lige sprog, kulturer og historier til flertalsbefolkningen. Dagen blev første gang afholdt i Tønder i 2021 og fandt i år for første gang sted på den tyske side af grænsen. I Nibøl blev det store engagement af alle involverede især tydeligt ved de mange boder. Daginstitutioner og skoler, kirker, biblioteker, spejdere, SSW og Slesvigsk Parti, Grænseforeningen, Frisia Historica og mange flere var med. Nogle fortalte om deres arbejde, andre havde aktiviteter med, og tilsammen gav de de besøgen-

de mulighed for at opleve, hvor mangfoldigt mindretalslivet er. Selv nogle få, men kraftige regnbyger kunne ikke sætte en stopper for aktiviteterne og den gode stemning. Ud over livet ved boderne bød dagen blandt andet på musik, flersproget andagt og en paneldebat om mindretalsidentitet. Her fandt Nibøls borgmester Thomas Uerschels på et ganske enkelt billede på mindretallenes betydning: – Vores mindretal er som saltet i suppen. Og hvis mindretallene er saltet

i suppen, var det ikke mindst de mange frivillige, der denne søndag sørgede for, at de besøgende fik en smagsprøve. Ved boderne blev der talt dansk, tysk og frisisk, delt historier og viden og skabt møder på tværs af mindretal og flertal. Derfor skal der lyde en stor tak til alle dem, der stillede op, bemandede boderne, fortalte, forklarede og tog imod de mange besøgende.

Se flere billeder på side 6

03 Dansk mindretal til FUEN-kongres hos svensksprogede finner

07 Benny Engelbrecht udnævnt som formand for Sydslesvigudvalget

07 Et års FSJ med ungdom og kultur - sig hej til Nika

08 Tigere, muskler og trylleri - En stor finale på Kappel BoU

24.
SSF Amt Sydvest: Foredrag ved Søren Sørensen, mange-
årig chauffør for kongehuset, **Husumhus**, kl. 19:00
SSF Flensborg By og Grænseforeningen Aabenraa: Her
er mit liv-Det Grå Guld, med Simone Mischke og Anders
Køpke Christensen, **Flensborghus**, kl. 14:30

25.
SSF Humanitært Udvalg: **Vandringer i Grænselandet**
inviterer til en vandretur „Fra Christiansdal Vandkraftværk
til Tørning Mølle og Tørning Borg langs Tørning Å" (5,4 km),
afgang fra Exe Flensborg, kl. 9:30

26.
SSF Holtenå og Dansk menighed Holtenå: Koncert med
Farvenspeel, **Dansk Forsamlingshus, Holtenå**, kl. 19:00
SSF Ravnkær: Præsentation ved selvhjælpsgruppen for
afhængighed, **Ravnkær forsamlingshus**, kl. 19:00

27.
SSF Flensborg Amt og Grænseforeningen Kreds 20:
Fællesrejse til det sorbiske mindretal i Lausitz fra den 27.
september til den 2. oktober.
SSF Holtenå: Koncert med gruppen "Farvenspeel" sammen
med dansk menighed Holtenå, **Holtenå Forsamlingshus**,
kl. 18:00
Det Lille Teater: Revysalon med skuespillere fra Grindste-
drevyen, **Det Lille Teater, Flensborg**, kl. 16:00-18:00
SSF Dannevirke: "Tag der Vereine", Dannewerk

28.
Aktivitetshuset: Kajs Kaffeklub, **Aktivitetshuset**, kl. 10:00-
12:00

29.
SSF Dannevirke: "Floristik" i **Hærvejshuset**, kl. 19:00
Lyksborg Kvindeforening: Mødes med barndomsmin-
der, **Lyksborg Danske Skole**, kl. 15:00
SSF Slesvig: Caféliv, "Glæden ved musikken", **Slesvighus**, 1.
sal, kl. 16:00-18:00
SSF Sdr. Brarup og Menighedens Seniorklub 60+: Gæst
en sang med Hans Jakob Jessen
Bøglund Seniorklub: Senioreftermiddag, **Bøglund forsam-
lingshus**, kl. 14:30
Borgerforeningen og SSF Flensborg By: Foredrag ved
sexolog Joan Ørting, Borgerforeningen, kl. 18:30

30.
SSF: Teater Kulturmarkt med "De uskrevne", **Det Lille Tea-
ter, Flensborg**, kl. 19:30

OKTOBER

1.
SSF: Teater Cafe Liva med "Et CV over Danmark", **Harres-
lev-Kobbermølle Danske Skole**, kl. 19:30
Store Vi Kvindeforening: Yin og Yang Yoga, Gemeinde-
haus , Dorfstr., Store Vi, kl. 17:00-18:30
Helligåndskirken: 151 salmer, foredrag ved sognepræst Mor-
ten Skovsted, **Helligåndskirken**, kl. 19:00
Sydslesvigs danske Kunstforening: Udstillingsåbning "Per
Kirkeby -at male poesi", ved kurator Anna Lehn Brand, Mu-
seum Jørn, **Flensborg Bibliotek**, kl. 16:00

Erotik på dagsordenen

Der er mange møder i mindre-
tallet og mange dagsordener,
men det er vist sjældent, at ero-
tik er sat på dagsordenen. Det
har Borgerforeningen og SSF
Flensborg By set som en mu-
lighed for at prøve noget nyt og
se, om det kan have interesse at
høre om, hvordan det går med
erotikken i Danmark, men også
med særligt fokus på hvordan
man oplever det i den 3. alder,
som det hedder.
Tirsdag den 29. september
2026 byder Borgerforeningen
og SSF Flensborg By til spæn-
dende og sikkert livligt foredrag

med den kendte sexolog fra
Danmark, Joan Ørting, som ef-
ter mange år i TV nu også tager
rundt i Danmark med populære
foredrag. Arrangementet, som
foregår i Restaurant Borgerfor-
eningen, begynder kl. 18:30, og
indledes med en dejlig middag
med svinemørbrad med tilbe-
hør for 27,50 euro inkl. 1 dri-
kevare, og alle medlemmer er
direkte inviteret, alternativt kan
man skrive til boettinger@bor-
gerforeningen-flensborg.de.
Det er samtidig sæsonstart i
Borgerforeningen Flensborg,
der vil afholde generalforsam-

ling den 15. oktober, hvor der
også er noget nyt på program-
met, nemlig to unge elever fra
Duborg-Skolen, der vil fortælle
forsamlingen hvordan de op-
lever hverdagen her i år 2026.
I november inviteres medlem-
merne så til Bov Kro for at spise
den helt rigtige Mortens Aften
andesteg, vel at mærke på det,
der er selve Mortens Dag, dvs.
den 11. november. Formanden
kan også oplyse, at der fortsat
vil være den traditionsrige aften
med grønlangkål i Restaura-
nten Borgerforeningen i slutnin-
gen af efteråret.

Reformationen og dens følger i Sydslesvig

4. OKTOBER

Efter Flensborgmenighedernes
efterårsmøde søndag den 4.
oktober med gudstjeneste og

kaffebord, holder dr. phil. Lars
N. Henningsen, tidligere leder
af Studieafdelingen og Arkivet
ved Dansk Centralbibliotek for
Sydslesvig, et foredrag om re-
formationen og dens følger i
Sydslesvig. Det foregår i Hellig-
åndskirkens Menighedslokaler i
Stuhrsallee, Flensborg kl. 14:00
og der er gratis entré.
Reformationen i Sønderjyl-
land-Slesvig blev indledt i 1525,
da hertug Christian i Haderslev
egenmægtigt udnævnte en ny
sognepræst i Vonsbæk. Straks
derefter indkaldte hertugen lu-
thersk-teologisk ekspertise fra
Wittenberg, og de lokale præ-
ster blev indkaldt til omskoling.
På ti år fik han reformationen

udbredt til alle sine lande.
For Nord- og Sydslesvig fik det
overraskende følger. Kirken i
Sønderjylland-Slesvig fik en kir-
keforvaltning adskilt fra kirken i
Danmark og sammen med kir-
ken i Holsten. Det skabte sles-
vig-holstenske kirketraditioner,
anderledes end i Kongeriget
Danmark. En gammel kultur-
grænse mellem dansk og tysk
midt gennem landsdelen blev
cementeret. Den blev i 1920 til
nutidens dansk-tyske lande-
grænse. Først efter 1920 kom
den danske kirke igen til Nord-
og Sydslesvig.
Foredraget fortæller om re-
formationens forløb og ser på
dens overraskende følger.

Gudstjenester

17. søndag e. trinitatis | 27. september
2026 | Mark. 2,14-22

Bredsted kl. 10 Sloth med dåb
Egernførde kl. 10 Hultberg *høstgudstje-
neste*
FL Ansgar Kirke kl. 10 Fønsbo
FL Helligåndskirken kl. 10 Gade
FL Sct. Hans kl. 10 Strelow *høstgudstje-
neste med kirkefrokost og konfirmand-
præsentation*
FL Sct. Jørgen kl. 14 Egeris *høstgudstje-
neste med kaffebord*
FL Sporskifte kl. 14 Hougesen *høstguds-
tjeneste*

Frederiksstad kl. 10 Sørensen
Gelting kl. 11:30 Thun *høstgudstjeneste
for hele pastoratet*
Hanved kl. 10 Hougesen *høstgudstjene-
ste*
Harreslev kl. 14:30 Böll *høstgudstjeneste*
Lyksborg kl. 10 Thun
Læk kl. 14 Pihl *høstgudstjeneste*
Rendsborg kl. 14:30 Heikendorf
Sankt Peter-Ording kl. 14:30 Hammer
høstgudstjeneste
Slv. Ansgar kl. 10 Heikendorf *høstguds-
tjeneste med mini-frokost*
Store Vi kl. 10 Gade

Sønder Brarup kl. 10 Mogensen *høst-
gudstjeneste*
Vanderup kl. 9:30 Jacobsen *fælles med
tysk menighed*
Vesterland kl. 10.30 Rasmussen *dansk-
tysk gudstjeneste*

Tirsdag, 29. september 2026

Læk kl. 17 Pihl *spaghettigudstjeneste*
Vykl. 13:15 Sloth *høstgudstjeneste*

Se også www.kirken.de/gudstjeneste

Ugeavisen Sydslesvig

Udgiver: Flensborg Avis
Redaktion:
Sydslesvigsk Pressetjeneste
ved Sydslesvigsk Forening
og Sydslesvigs danske Ung-
domsforeninger
Flensborghus
Nørregade 76,
D-24939 Flensborg
Telefon +49 461 14408-120,
-122, -230, -233
www.ugeavisen-sydslesvig.de
[redaktion@ugeavisen-syd-
slesvig.de](mailto:redaktion@ugeavisen-syd-
slesvig.de)

Det evige spørgsmål om identitet FUEN-kongres hos svensksprogede finner

"Er du dansk?," "Er du tysk?," "Hvad er du egentlig?," De fleste i det danske mindretal er på et tidspunkt blevet mødt af disse spørgsmål, ligesom de på et tidspunkt er blevet konfronteret med interne debatter om sydslesvigernes identitet. For de er formentlig lige så gamle som mindretallet selv – eller i det mindste så gamle som debatterne om strukturen og sproget.

Berører mange
Men spørgsmålet om identitet for mennesker, der vokser op

en historisk forankring i Finland, men er ikke på samme måde opstået på grund af grænserykninger. Deres oprindelse har mere at gøre med, at Finland i tidernes morgen var en svensk landsdel. Både før og efter den russiske erobring i 1809 var svensk det administrative sprog samt modersmål for en del af befolkningen. Først i 1863 blev finsk anerkendt som flertallets sprog, hvilket førte til en ligestilling mellem sprogene. Da Finland blev selvstændig i 1917, blev der holdt fast i tospro-

mindretal har historisk set et tæt tilhørsforhold til Finland. De ser sig selv som svensksprogede finner, ikke nødvendigvis som svensk mindretal. Det vil sige, at tilhørsforholdet ikke er knyttet stærkt til Sverige, hvilket tydeliggøres, når man spørger dem om, hvem de holder med i ishockeylandskampe. – Helt klart Finland, fastslog Anna Jungner-Nordgren ved FUEN-kongressen. Anna Jungner-Nordgren arbejder for Svenska Finlands folktning, og hun uddyber mindretallets forhold til identiteten. – Vi har det fint med Sverige, det er ikke det. Men vores hjerte slår for Finland, og det er vi ret stolte over.

Anderledes hos andre
De svensksprogede finners selvforståelse er på mange måder anderledes end andre mindretals selvforståelse, selv om en FUEN-kongres altid minder en om, at mindretal ikke er lig med mindretal. Således har mange af mindretallene uden moderland (non kin-state) ikke de store udfordringer med hybrididentiteter. De er ikke på samme måde påvirket af, at folk udefra spørger, om de hører til i det ene eller andet land. – Jeg er entydigt sorber. Ingen tvivl om det. Jeg kender heller ikke nogen, der betegner sig selv som værende tysk-sorbisk. Vi vælger ikke på den måde mellem at være tysk eller sorbisk. Nogle af dem, der kommer nye ind, har svært ved at kalde sig selv for sorbere, men de fleste af os kommer fra sorbiske familier, og de vil nok ikke kalde sig tyske, fortæller Filip Budar fra FUENs ungdomsorganisation, Youth of European Nationalities. Andre mindretal lever i modsætningsforhold til det land, de er mindretal i. Det gælder for eksempel tyrkere i Vestthrakien. Konflikten gør, at spørgsmålet om identitet ikke fylder i interne debatter. Andre derimod er lige så optaget af identitetsdebatter, som vi er i det dansk-tyske grænseland. Faktisk så meget, at de ruller med øjnene, når man spørger dem, hvad de egentlig er.

Mindretalsrettigheder i en digital verden

Kunstig intelligens og geoblocking var to fokusemner, da den europæiske mindretalsunion FUEN fra torsdag den 17. til søndag den 20. september holdt kongres i Helsinki, hvor de svensksprogede finnere var medvært. Den årlige kongres er både delegeretforsamling, netværksmøde, inspirationsarrangement og et sted, hvor de europæiske mindretal kan drøfte aktuelle udfordringer. I år var der i den forbindelse særlig fokus på den digitale udvikling. Både med henblik på den øgede brug af kunstig intelligens, men også med henblik på geoblocking. Sidstnævnte betyder, at der blokeres, at medieindhold fra et land, kan vises i et andet. For mindretal med et hjemland, er det et kæmpe problem. For dem betyder det meget, at kunne få medieindhold på deres modersmål samt at følge med i, hvad der rører sig i deres moderland.

Resolution
Udfordringerne med det digitale genspejler sig også i FUENs hovedresolution. Den blev drøftet ved delegeretforsamling, og den fastslår, at mange regionale sprog og mindretalssprog fortsat er underrepræsenterede digitalt. Det betyder, at manglen på sprogdata af høj kvalitet uddyber eksisterende uligheder. Derfor stiller FUEN krav til EU, at offentlige digitale tjenester gradvist bliver tilgængelige på mindretalssprog, og om en fælles europæisk samarbejdsplatform for KI og mindretalssprog. Samtidig fastslog FUEN, at organisationen vil arbejde på at få særordninger om geoblocking. Kongressen med omkring 200

deltagere fra 20 lande havde et mangfoldigt og omfattende program. Foruden delegeretforsamlingen, der bød på beretninger, regnskab, debatter og valghandlinger, var der lagt op til en masse netværk og inspiration. For eksempel kom deltagerne ud at se Helsinkis redningsskole, den svenske afdeling af finske public service-station YLE samt en grundskole i Espoo. De kom også på en tur med båd ud i skærgården, og om aftenen holdt Helsinki By reception på rådhuset inklusive kulturelt indslag.

Arbejdsgrupper og næste kongres
På kongressen var der også tid til møder i FUENs fem faste arbejdsgrupper hver for sig: for tyske mindretal, slaviske mindretal, mindretal uden moderstat, ungarske folkegrupper og tyrkiske mindretal og folkegrupper. Desuden blev der gjort status på Europeada 2028. Fodboldturneringen for europæiske mindretal spilles i regionen Friuli-Venezia Giulia i det nordøstlige Italien, efter planen fra 25. juni til 2. juli. Slovenerne og friulanerne i Italien står som værter, med åbning i Trieste, finale i Gorizia og kampe på 13 spillesteder. Det bliver sjette udgave af turneringen, og det ser ud til, at Sydslesvig stiller op med både kvinde- og herrelandsholdet. Traditionen tro sluttede kongressen igen med at løfte sløret for, hvor næste kongres holdes. Det bliver i Piran, Slovenien. Her er det italienske mindretal medvært.

og lever med en anden kultur end flertallets, er muligvis ikke så unikt, som nogle i Sydslesvig kunne fristes til at tro. Det tyder noget i hvert fald på, når man deltager i den europæiske mindretalsunions kongres – FUEN-kongressen. Den holdes en gang om året, og den seneste fandt sted i Helsinki i Finland, hvor det svenske mindretal var en af værterne.

Svensksprogede finner
For sydslesvigere, der kommer fra et nationalt mindretal med et moderland lige foran døren, kan det virke forunderligt at møde det svenske befolkningsmindretal i Finland. De er medlem i FUEN, men ser sig selv ikke som nationalt mindretal. De har

getheden, og landet har stadig to officielle sprog – svensk og finsk. Den svensksprogede befolkningsgruppe udgør i dag omkring 5,1 procent. De holder til i kystområderne i landsdelene Nyland, Österbotten, Egentliga Finland samt det selvstyrende Åland. Dertil kommer hovedstaden Helsinki, hvor omkring 5 procent af byens befolkning er svensksproget.

Identitetsforståelse
Ligesom det danske mindretal har det svenske mindretal egne kulturinstitutioner, skoler, dagtilbud, politisk repræsentation, medier og sociale tilbud. Alligevel er det svært at sammenligne mindretallene. For det svenske

FUEN samler mange forskellige identiteter

Den europæiske mindretalsunion FUEN består blandt andet af...

<i>Ostbelgiere</i>	<i>Occitanere</i>
<i>Sydtyrolere</i>	<i>Bretonere</i>
<i>Kärntnerslovenere</i>	<i>Aromunere</i>
<i>Elsassere</i>	<i>Kasjuber</i>
<i>Sorbere</i>	<i>Lemker</i>
<i>Saterfrisere</i>	<i>Rusiner</i>
<i>Karpatertyskere</i>	<i>Moliseslavere</i>
<i>Donauschwabere</i>	<i>Burgenlandkroater</i>
<i>Russlandstyskere</i>	<i>Serbere i Kroatien</i>
<i>Ladinere</i>	<i>Kroater i Vojvodina</i>
<i>Friulere</i>	<i>Tjekker i Rumænien</i>
<i>Rætoromanere</i>	<i>Pomakker</i>

- Makedonere i Grækenland*
Tyrkere i Vestthrakien
Konstantinopolitanere
Krimtatarer
Mesketiske tyrkere
Kumykker
Karachay-balkarer
Lezginer
Irsktalende i Gaeltacht
Ungarere i Rumænien
Tyskere i Danmark
Danskere i Tyskland

Fakta om FUEN

Mindretalsunionen FUEN (Føderalistisk Union af Europæiske Folkegrupper) er en paraplyorganisation for autoktone nationale mindretal, nationaliteter og sprogfællesskaber. Organisationen blev grundlagt i 1949 – blandt andet af SSF – og omfatter i dag omkring 120 medlemsorganisationer fra 38 forskellige lande. FUEN har hovedkontor i Flensborg samt kontorer i Berlin og Bruxelles. FUENs opgaver består i at varetage europæiske mindretals interesser på regionalt, nationalt og især europæisk plan. FUEN bliver ledet af et præsidium, som delegeretforsamlingen vælger ved kongressen. Præsidiet består af en præsident, seks vicepræsidenter og præsidenten for ungdomsorganisationen. Siden 2025 er Olivia Schubert (se foto, taget af FUEN/Laszlo Mihaly) fra det tyske mindretal i Ungarn FUENs

præsident. Der er seks faste arbejdsgrupper i FUEN samt et europæisk dialogforum, bestående af ni medlemmer. Deres opgave er blandt andet at etablere politisk repræsentation i Europa-Parlamentet. Forummets talsmand er tidligere SSF-generalsekretær Jens A. Christiansen. For det danske mindretal er SSF medlem af mindretalsunionen. SSF har 6 mandater, men har afgivet to pladser til Skoleforeningen og en plads til SSW.

ARRANGEMENTER

i Sydslesvig 2026

OKTOBER

Et CV over Danmark

Torsdag
01.10.2026 • 19:30

Harreslev-Kobbermølle
Danske Skole

Nordens Aften

TEATERCAFÉ

Lørdag
10.10.2026 • 16:00

Flensborghus
Flensborg

Kai Normann og Krigen

TEATERCAFÉ

Onsdag
28.10.2026 • 19:30

Flensborghus
Flensborg

Cornelius' Teaterselskab

Niklas Walentin feat. Snorre Kirk Trio

Torsdag
29.10.2026 • 20:00

Flensborghus
Flensborg

Popcorn

FAMILIEFORESTILLING

Lørdag
31.10.2026 • 14:00

Slesvighus
Slesvig

The White Album

Fredag
06.11.2026 • 20:00

Flensborghus
Flensborg

Billetter • Abo ssf-billetten.de + 49 (0)461 - 14408 125

SSFs sekretariat (https://syfo.de/regional), Aktivitetshuset Norderstr. 49 FL,
sh:z Ticketcenter Nikolaistr. 7 FL, Reisebüro Peelwatt Marie-Curie-Ring 39 FL
eller ved indgangen

Nordisk Aften - en musikalsk rejse gennem Nordens sjæl

10. OKTOBER

Lørdag den 10. oktober er der Nordens Aften på Flensborghus. Det bliver en aften fyldt med nordisk musik, hvor man tages på en rejse gennem Nordens melodiske landskaber og folklore. Med toner fra det klassiske til det folkelige oplever man to musikalske verdener, begge forankret i den fælles nordiske kulturarv. Aftenens kunstnere er to sangere og tre musikere på klaver, violin og cello, som sammen bringer musik af nogle af Nordens mest elskede komponister og sangskrivere til live.

Første afdeling - Nordiske klassikere

Aftenen åbner med værker af Jean Sibelius, Carl Nielsen, Edvard Grieg og Hugo Alfvén. Fra Sibelius' melankoli til Nielsens nærværende kompositioner samt Griegs melodier og Alfvens stemningsfulde toner opleves den nordiske klang præget af følelser, længsel og natur. Værkerne fremføres i en blanding af sang og instrumenter.

Anden afdeling - Nordisk folkelighed og populærmusik

Efter pausen bevæger man sig

mod det folkelige og moderne repertoire fra Sverige, Norge og Danmark. Her er det sange af Evert Taube og Cornelis Vreeswijk samt Bellmans livlige viser.

Der er også tekster af H.C. Andersen, Tove Ditlevsen, Poul Henningsen og Kaj Normann Andersen.

Aftenens program fremføres af sopranen Sybille Glosted og barytonen Teit Kanstrup samt Erik Kaltoft på klaver 1 violinist og 1 cellist.

Billetter

Opera på Grænsens musikalske rejse, Nordens Aften, spiller lørdag den 10. oktober kl. 16:00 på Flensborghus i Flensborg. Arrangør er Sydslesvigsk Forening (SSF) og billetter fås her: www.ssf-billetten.de, tlf. +49 461 14408125, SSFs sekretariater (<https://syfo.de/regional>), Aktivitetshuset, Norderstr. 49, Flensborg, sh:z Ticketcenter, Nikolaistr. 7, Flensborg, Reisebüro Peelwatt, Marie-Curie-Ring 39, Flensborg og ved indgangen.

Den vandrende strikker i Sydslesvig

KULTURARV

"Den vandrende strikker", Kasper Thomsen, var torsdag den 17. september på besøg i Den slesvigske Kvindeforening, der sammen med lokalafdelingen Harreslev havde inviteret til dette spændende arrangement. Kasper Thomsen er historiker og har skrevet speciale i "Strik som kulturarv". Han tog deltagelse med på en spændende rejse gennem strikningens historie og havde fundet mange eksempler og billeder frem, der dokumenterer, hvor udbredt strik har været for begge køn gennem tiderne. Overraskende var det for tilhørerne, hvor svært det kan være at finde frem til kilder, der viser, hvad folk igennem historien brugte deres tid på. Det skyldes ikke mindst, at det var en selvfølge at bruge sine hænder, da vendingen "Ledige hænder er dovne hænder", blev

taget meget alvorligt.

Der blev således strikket, imens der blev vogtet får, under vandringer over heden, i skyttegravene og på lazaretter og ikke mindst i de mørke timer i hjemmene. Tilhørerne lærte, at det at strikke var godt mod vinterdepression og blev brugt i mørkningstimerne til at finde en kæreste.

Selv havde Kasper lært at strikke under sit studiejob i Den Gamle By i Aarhus, for at få besøgende til at blive nysgerrig og på den måde at kunne formidle historien med noget konkret.

I pausen blev der serveret fingerfood og frugt bowle, som Anne Grete Jessen havde fremtryllet og der var også tid til hygge ved bordene. Det var en meget vellykket og velbesøgt aften, fastslår Den slesvigske Kvindeforening.

Tid til at synge med Erik Sommer

Onsdag den 11. november inviterer Den slesvigske Kvindeforening til efterårsstævne med musikpædagog Erik Sommer. Hans højskoleforedrag med fortælling og sang har titlen "Tid til sang, og sange til tiden". Som Erik Sommer selv udtrykker det: Vi kan synge os igennem dagen, om året og om hele livet. Vi kan synge om fællesskab, naturen, historien, kunsten og om liv og tro. I sangene samles vi om det alt sammen; derfor kan sang skabe glæde, men fælles sang skaber fælles glæde, og ved at høre noget sammen kommer vi til at høre sammen! Sangene lever fortsat i os, men de skal bruges, mærkes og fortælles videre, ellers glemmer vi dem. Højskolesangbogen er historie og poesi og en samling værdifulde beskrivelser af, hvad

11. NOVEMBER

der er væsentligt, og som har værdi for os som mennesker. Erik Sommer er en yndet gæst i Sydslesvig og Den slesvigske Kvindeforening er glad for, at han igen har lyst til at komme og synge sammen med publikum. Foredraget er på Jaruplund Højskole, onsdag den 11. november kl. 16:30. Der bydes på en kop kaffe og en småkage

i starten og snitter og en kop te som afslutning. Efterårsstævnet er gratis for medlemmer af Den slesvigske Kvindeforening. Ikke-medlemmer betaler 15 euro. Tilmelding senest den 2. november til : flamt@syfo.de, Traute Clausen 0461-71575, Ulla Jensen, hujensen@t-online.de 04638-1427.

Høstfest på Christian Lassens Mindemuseum

Efteråret er på vej og dette fejres på familien Lassens gård i Jærlund. Æbletræerne er fyldte med dejlige æbler og også

valnøddetræet bærer frugt. Derfor er der høstfest søndag den 4. oktober 2026. Festen starter kl. 14 med en an-

dagt ved pastor Christine Phil fra den danske Kirke i Læk. Den finder sted på loftet af stalden, der i dagens anledning vil være pyntet festligt.

Efter gudstjenesten er der kaffe og friskbagte vaffer i køreporten, hvor man kan hygge sig og få en god snak.

Passende til årstiden bliver der vist forskellige måder at forarbejde de friske æbler på. Alle er velkomne til at smage på resultaterne. Selvfølgelig vil der være rigeligt med lækker æblesaft, der er presset af æblerne fra familien Lassens have.

Efterklang og Sønderjysk Pigechor

VELLYKKET

Den 19.09. bød bandet Efterklang og Sønderjysk Pigechor velkommen til en musikalsk oplevelse i Ansgarkirken. De tiltrak et publikum på tværs af alle generationer. Fra små børn og unge voksne til ældre mennesker var alle aldersgrupper repræsenteret, og sammen sørgede de for et fyldt hus. Musikerne og Pigechoret trådte ind i salen iført matchende tøj og begyndte deres musikalske rejse akkompagneret af kirkens orgel. De høje og lyse stemmer forvandlede kirken, som syntes skabt til netop denne musik,

til en helt anden verden i halvanden time. Folk nikkede med hovederne i takt eller lænede sig op ad hinanden for at nyde stemningen. Til publikummets overraskelse fordelte koret sig så i hele kirken og tog hinanden i hånden, mens de sang "Hold mine hænder" og skabte en følelse af fællesskab gennem både musik og gestik.

Forestillingen, der fik solgt 180 billetter, var en stor succes og publikummets bifald giver med sikkerhed stadigvæk genlyd i Ansgarkirken.

4. OKTOBER

Mindretallenes Dag 2026 i Nibøl

Nyt ansigt på Flensborghus

På Flensborghus' anden sal er der kommet et nyt ansigt til. Hun hedder Nika og skal være FSJ'ler hos SdU det kommende år. For Nika bliver året en mulighed for at prøve noget nyt, møde mange forskellige mennesker og få et endnu større og mere omfattende indblik i det danske mindretals ungdoms- og kulturarbejde. Selvom det er spændende at begynde på noget nyt, følger der naturligvis også en vis nervøsitet med. Hvilke opgaver kommer man til at arbejde med? Hvem kommer man til at møde undervejs? Og ikke mindst: hvilke nye og spændende ting vil man få lært? Alligevel er forventninger-

HEJ

ne til året store, og Nika glæder sig til at komme ordentligt i gang. Som FSJ'ler hos SdU bliver hun en del af et levende hus, hvor der året rundt foregår de forskellige aktiviteter og

arrangementer. Det kommende år bliver derfor fyldt med nye erfaringer, møder og oplevelser – og forhåbentlig også masser af gode minder. Tag godt imod hende.

Benny Engelbrecht formand for Sydslesvigudvalget

Sydslesvigudvalget, der er bindeledet mellem det danske mindretals organisationer og Folketinget, har fået en ny formand. Det er Benny Engelbrecht (S). Han genbesætter posten, for han var også formand i den for-

gangne periode og i perioden 2011 til 2014. Sydslesvigudvalget er udpeget af Danmarks kulturminister Zenia Stampe. Foruden formand Benny Engelbrecht består udvalget af Anni

Matthiesen (V), Jørgen Kvist (SF), Helena Artmann Andresen (LA), Frida Bruun (M), Simon Faber (DF) og Theis Kylling Hommeltoft (S).

Vandring gennem Rode Mose

10. OKTOBER

Den 10. oktober inviteres der til årets sidste vandring. En skøn efterårsvandring i det østlige Sønderjylland.

Mellem Holbøl og Hokkerup

Beliggende i det sydvestlige Sundeved, er Rode Mose en af de fineste og mest varierede hedemoser i det østlige Sønderjylland. Siden 1980'erne arbejdes der på at holde mosen våd for at bevare de biologiske kvaliteter i landskabet. Særlige fugle som den stadig sjældnere pilemejse og trane kan ses med lidt held eller den grå fluesnapper, der yngler i området. På turen vil der kigges på mange forskellige landskabselementer der møder deltagerne hen ad vejen – sø, lyng, græsarealer, spredte træer og nyere skov,

der især om efteråret har en særlig charme.

Mødested

Turens mødested er parkeringspladsen ved indkørslen til mosen. Det kan være udfordrende at finde stedet, så kommer man fra Kruså ad Sønderborg Landevej, drejer man til venstre ind på Mosevej ved Kelstrupskovby. Efter et par hundrede meter krydser man Gejl Å, og kort efter ser man på højre side af vejen en ældre, grå maskinal med påskriften "202" og det blå-hvide skilt "Rode Mose". Her kan man parkere. Selvfølgelig kan man også dreje ind på Mosevej i Holbøl.

Tilmelding

Turen starter kl. 11:00 og delta-

gerne bedes være på stedet kl. 10:50. Gruppen er tilbage ved startstedet ca. kl. 13:00, hvor der serveres kaffe og rundstykker. Turen er ikke handicapvenlig, og solidt fodtøj anbefales. Deltagelsen koster 5€ og tilmeldingen sker online på: www.dgi.dk/202614504004. Er der spørgsmål eller brug for hjælp, kontaktes Per Kaare Gildberg på +49 461 14408 217 eller perk@sdu.de.

Mandeklubben "Mellemrum" i optagelsescenter

NEUMÜNSTER

Af Preben K. Mogensen

Da vi herrer fra mandeklubben var blevet bænket i et mødelokale med en kop kaffe, begyndte Wolfgang Kossert, stabschef og pressetalsmand for optagelsescentret i Neumünster for alle, der søger asyl/ophold i Slesvig-Holsten, med spørgsmålet, som alle stiller: hvor mange kommer der (nu)? Det gemte han svaret på en smule, og vi få herrer, der havde taget den åbenbart lidt for lange vej til Neumünster, kunne kun være tjent med det. I stedet fik vi nemlig indblik i en forvaltning, der ganske åbenbart er både venlig og imødekommende og effektiv. Den har en overordentlig krævende opgave, hvor gældende love naturligvis skal overholdes. Ansøgerne bliver lægeundersøgt, registreret, fordelt, indkvarteret etc. Et særligt område, som Wolfgang Kossert opholdt sig ved, var en fleksibel "indvandring" af arbejdssøgende ude fra verden, især til plejesektoren, som man også står for. Knap 1000 på et år. Man ved, hvad man gør og kan tilpasse sig. For tiden er man ved at nedlægge flere indkvarterings-

steder ("Landesunterkünfte") for – nu kommer så nogle tal – antallet af ansøgere er faldet med næsten 50 % siden samme tid sidste år, endnu mere i forhold til 2024. I juni var 2010 personer på indkvarteringsstederne. Vil man vide helt præcist besked om tal-værket, så kan man gå ind på schleswig-holstein.de-zuwanderungsbericht, et link som Joscha, student fra A.P. Møller-Skolen og nu i lære i optagelsescentret, var så venlig at sende os.

På vejen rundt på området, forvaltning, boliger, skole og lægeklinik sluttende i de ansattes kantine til middagsmad handlede det ikke om tal, men om de krav, som både vært og nytilkommen, skal møde, og hvordan de bedst opfyldes. (Social)Ministeriet var først lidt betænkelig ved at lade os komme, men Wolfgang Kossert og vores landdagsmand, Christian Dirschauer, var heldigvis af en anden opfattelse. Og alle krav man kan stille til en god vært, blev opfyldt. Næste gang mandeklubben mødes er den 20. oktober. Da går turen til Dollerup.

Tv-veteran fortalte om livet foran og bag skærmen

PERSONLIGHED

Af Sølvi Koch

Onsdag d. 16.09. havde vi besøg af Hans Georg Møller, bedrer kendt som Gorm. Trods forsinkelser hos DSB ankom han i godt humør til et veloplagt publikum, der glædede sig til at høre historien om, hvordan en dreng fra Tandslet blev en af Danmarks kendte tv-personligheder. Med varme, humor og masser af anekdoter fortalte Gorm om sin vej fra de første journalistiske skridt i Sønderborg og Aabenraa til en lang karriere i Danmarks Radio. Her var han blandt

andet med til programmer som Kanal 22, Lørdagskanalen, Kontakt, sportsudsendelser og quizprogrammet. Hvornår var det nu det var? Gorm har aldrig været bange for at prøve noget nyt, Som han sagde: »Hvis man ikke prøver noget, oplever man heller ikke noget.« Publikum fik et både underholdende og inspirerende indblik i et langt arbejdsliv i mediernes verden. Efter foredraget gik turen tilbage til Holte, igen med DSB som udfordring, da hjemrejsen også var præget af forsinkelser.

Den store finale

Som der kunne læses om i forrige udgave af Ugeavisen Sydslesvig, havde 25 børn fra Kappel Børne- og Ungdomshus fået mulighed for at dykke ned i en spændende ny verden.

Fra de første forsøg til den færdige forestilling
To ugers emneuge med fokus på cirkus, gav børnene mulighed for at dykke ned i en verden med akrobatik, trylleri og masser af glade farver. Efter, at de første dage var gået med at afprøve forskellige cirkusdiscipliner og blive inspireret, kunne der følges en spændende udvikling – Fra at prøve ting af til efterhånden at finde en rolle og derefter begynde at skabe helt egne små numre. Undervejs blev der både øvet, grinet, eksperimenteret, lavet rekvisitter og kostumedele. Børnene tog ejerskab og begyndte i højere grad, selv at komme med idéer og tage ansvar for deres numre. Der kom forskellige kompetencer i spil, børnene hjalp og inspirerede hinanden og der var plads til at ændre idéer, når noget alligevel ikke fungerede som forventet. Efter to uger med cirkus alle vegne, sluttede projektet med børnenes helt egen Cirkus-Revye.

Den store dag
Manegen var bygget op på sportspladsen, rekvisitter og kostumer lå klar og de inviterede gæster var mødt op. Det var blevet tid til at vise resulta-

tet frem. På programmet var der alt fra akrobater, tryllekunstneren 'Den Magiske Emil', balance-artister og linedansere, til heste-, tigere- og hula-show, de to stærkeste mænd og selvfølgelig super sjove klovne. Selvom der inden forestillingen selvfølgelig lå lidt spænding og nervøsitet i luften, var glæden og forventningen meget større. Der var kommet 80 tilskuere bestående af forældre, bedsteforældre, venner og søskendebørn, der alle var spændt på at se de dygtige artister. Disse blev belønnet med rigtig god stemning og masser af jubel og applaus. Afsluttende kunne børn og forældre hygge ved kage og kaffebord.

Det skulle ikke være perfekt
Et projekt som cirkus, kan rumme meget mere end selve forestillingen. Der er blevet arbejdet med kreativitet, bevægelse, mod, samarbejde, medbestemmelse og fællesskab. Børnene har haft meget forskellige roller og har kunnet bidrage ud fra deres egne interesser og forudsætninger. - Det har været spændende at se, hvordan noget, der begyndte med små idéer og forsøg, til sidst kunne samles til én fælles forestilling, fortæller Bea fra Kappel BoU. Det skulle ikke være perfekt, men det skulle styrke selvstændighed, sammenhold og kreativitet.

FORTRYLLET

Næste ungdomsdisko klar

Find festtøjet frem og varm fødderne op til ungdomsdisko den 09. oktober. Fra kl. 18:00 – 21:30 åbner Volksbad i Flensburg dørene for unge fra 12–15 år der med høj musik og et livligt dansegulv kan nyde en aften med dans, fest og venner.

Billetter
På grund af stor efterspørgsel, er der blevet etableret et forsalg der garanterer adgang til festen.

Billetten koster som altid 2,50€ og købes på tilmelding.dgi.dk/tilmelding/202614009000. Der kan stadigvæk købes billetter ved aftenkassen (2,50€), dog vil der ikke være garanti for adgang.

Et trygt sted
Ungdomsdisko skal være et trygt og fedt sted for alle. Derfor afvikles festen i overensstemmelse med reglerne i Jugendschutzgesetz. Det vil sige, at alkohol, enhver form for stoffer, rygning samt vaping ikke er tilladt.

09. OKTOBER